

quia et tunc tempore Antichristi, multi, & magni viri publicè, ac patenter pro fidei Christianæ confessione stabant, eamque prædicent, ut magnus Parens Elias discipulus eius; tamen multi abscondent se, & nisi coacti, non prodibunt: imò & multi se in montibus, ac desertis abscondent iuxta illa Matth. 24. Qui in Judea sunt, fugiant in montes, ibique in ærumnis diem obibunt.

69. Allusio ad multa.

Exod. 12. D. Hieron. Machar.

Exod. 28.

70. Ezech. 9.

D. Hieron. Origen. Tertullian. D. Ambr. Gl. m. Alex. Eldræ. 4.

71. Gal. 6.

Lypsius.

D. Ambr. Miles feroban. nomen Imperatoris. D. August.

72. Rupert. D. Bernard.

Pecora. Rupert. Joachim. Crux ad initium assignis.

Tertullian.

73. Andr. Caf. rons publicum signifi- cat.

stè, ut in omnium oculis se ab infidelibus distinguant; publicè, ac intrepidè Christum prædicent, ac clamant, & dicitur, in frontibus eorum; hoc est publicè, & manifestè: nam frons pars est corporis maximè publica, index ac ostentatio totius animi. Cicero de Perit. Consul. ait: *Janua animi frons est.* Et oratione prima in Cætilinam ait: *Sic inscriptum in fronte uniuscujusque civis, quod de Republica sentiat.* Vel in fronte ponitur Crux; quia nihil honorabilius, nihilque speciosius habetur, quo Dominus suos decoraret, & pulchriores redderet, sic ait Sedulius lib. 1. operis Paschalis cap. 23. Crux scilicet *Arma cælestia, fidele frontis decus.*

Cicero.

Cruz decus hominis.

74. Signum invisibile.

Tertiò, Angeli forè signabant servos Dei in fronte; signo spirituali, ac invisibili, quod non displicet Cornelio à Lapide; quod signum erit invisibile, ignotum hominibus viventibus in sæculo; notum, & manifestum Angelis percipientibus, ac tenentibus ventos, ut justos immunes servent à tempestate persecutionum: nam, ut est communis sententia, & dixi tom. 4 in Evangelia cap. 50. quæst. 12. num. 87. quod in finali iudicio electi apparebunt signati in fronte signo Crucis: ergo probabile est, quod tempore Antichristi, Angeli signabant in fronte signo Crucis, quod signum in ipso die iudicii fiet apertum, & manifestum.

Cùm ergo Joannes ait: *Vidi alterum Angelum habentem signum Dei vivi,* per hoc signum; Cruce Domini intelligit, ut farentur D. Hieron. D. Chrysostomus, D. Augustinus, D. Hier. & communiter omnes Patres, quos allegavit. quæst. 12. num. 84. loquens Christus de extremo iudicio Matth. 24. num. 30. ait: *Tunc apparebit signum filii hominis.* Crux scilicet, ut canit Ecclesia; *Hoc signum Crucis erit in celo, cum Dominus ad iudicandum venerit.* Nam, ut ait Divus Cyrill. Catech. 15. *Signum verum, & proprium Christi Crux est.* Per Cruce Christus, qui nos redemit, maximè manifestus, notus ac celebris factus est in toto mundo; & à Deo Patre exaltatus, & sublimatus est.

75. Cruz Dei signum. S. Hier. D. Chryl.

D. Cyr. Al.

Match. 24.

76. Cruz signum Dei vivi. Hugo.

Dices: videretur, quod non rectè Crux dicatur signum Dei vivi, sed potius dicendum; signum Dei mortui: nam in Cruce Deus est mortuus. Rectè tamen dicitur signum Dei vivi; Hugo Cardinalis; Crux, ait, *signum fuit Dei vivi, ibi enim se ostendit vivum Deum, quando cum clamore valido emisit spiritum, quod est contra naturam humanam; quia in morte coarctatur spiritus; & debilitatur homo in tantum, quod vix loqui potest.* Et deinde verum est, quod Christus in Cruce mortuus est; tamen in Cruce nobis vitam dedit; & sic vitam nostram ælternam, ut tunc nomen vivi assumat, cum suis donat vitam.

Deus maxime æstimat vitam quam dat.

Dico secundò, ad majorem hujus rei explanationem, quod omnes servi Dei, ac electi eius, signati sunt ab ipso per gratiam suam: ac dona Spiritus sancti; juxta Divum Paulum Ephes. cap. 1. num. 13. *Signati estis spiritu promissionis sancto.* Et cap. 4. num. 30. *In spiritu sancto Dei signati estis.* Et 2. Timoth. 2. num. 19. *Firmum fundamentum Dei stat, habens signaculum hoc.* Angeli sicut nec penetrant secreta cordium, ac conscientiarum, ita etiam nec in eis vident gratiam, nec dona Dei; unde hoc certò non sciunt, nisi per revelationem, ac illuminationem à Deo.

Signantur fideles per gratiam. Ephes. 1. Ephes. 4. 2. Tim. 2.

gnantur

77. Crux munimen ad summam & maximam tribulationem.

Joachim.

78.

Exod. 14.

4. Reg. 19. 79.

D. August. D. Chryl.

Signo Crucis evanescent omnia pericula aduersa.

80. Gen. 7.

Daniel.

Signantur ergo servi Christi in fronte ab Angelis modo supra explicato, sed cur hoc dicitur potius de tempore Antichristi, quam de alia qualibet earum persecutione, quæ fuerunt in orbe sub Nerone, Domitiano, Diocletiano, Maximino, ac aliis atrocissimis tyrannis; sed tantum de tempore Antichristi dicitur, quod signabuntur electi signo crucis; erit tunc tribulatio maxima, qualis nunquam fuit ab initio, ut ait Christus Matth. 24. tunc enim specialiter adest Deus magno munimine, & robore: pro qua consideratione stat Joachim Abbas: *Ubi signati signo Crucis, & armati armis lucis, possint resistere in die malo;* pro ergo maxima tribulatione, datur maximum præsidium, & robur, quale est à signo Crucis. Cassiodorus ad Psalmum 4. ad illa verba: *Signatum est super nos lumen vultus tui Domine;* quod de sancta Cruce interpretatur, & sic ait: *Crux est humilium in vita trivio, superbiorum delectio, Victoria Christi, perditio diaboli, infernorum destructio, cælestium confirmatio: mors infidelium, vita iustorum.*

Egressus populus Israël de Agypto, maximè timebat, videns à tergo armatos exercitus Pharaonis, qui fugientes persequabantur, à fronte verò habebat frementes maris fluctus: Quid interea inter tantas angustias faceret, maximè ignorabat? Monet Deus Moysen: *Tu autem eleva virgam, & extende manum tuam super mare, & divide illud.* Exod. 14. n. 16. Ad quid unius virgæ elevatione disponit Deus, ut fluctus maris recedant ab Israëlitis; & hostes omnes à fluctibus absorbeantur; Nonne potuit facere Deus ut uno verbo, & uno misso Angelo, aquæ recederent, & omnes hostes perirent, ut factum in exercitu Sennacherib 4. Reg. 19. n. 35.

Ad quid ergo tantum miraculum vult Deus operari elevatione virgæ? Solemnis est doctrina Sanctorum Patrum Augustini, Chrysostomi, & aliorum, quod educens Deus populum de Agypto, eum instruebat, ac disponebat ad accipiendam divinam legem; & ad eum introducendum in terram promissionis; & inde vult, ut mare faciat viam Israël; & ut hostes pereant elevatione virgæ: quia hæc est cælestis doctrina, quod omnia pericula, ac hostiles adversitates uno Crucis signo pereunt, & fugantur: Et cum illa virgæ, Crucis figura esset, statim in ipso itineris exordio suam populum voluit informari, quod uno signo Crucis omnia irruentia mala superabuntur: faver D. Ambrosius in exhortatione ad Virginem. *Versate, ait manibus vestris Crucem Domini Jesu, & in vestris eam operibus ablevantes, calcate mundi hujus profundum, & pertransite: at quicumque voluerit persequens comprehendere vos, demergatur.*

Peractò diluvio universali, ait sacer textus, quod universa deleta sunt de terra: remansit autem solus Noè: & qui cum eo erant in arca. Genes. 7. n. 23. pereuntibus, omnibus sub verberè fluctuum: Noè cum suis beneficio unius lignæ arce salvatur Sed ut Noè cum sua familia esset incolomis, ad quid fuit necessaria arca cum tanta operatione, quæ per centum annos fabricata esseben enim potuit Deus facere, ut Noè cum sua familia in medio aquarum custodiretur, sicut servavit pueros illefos à flammis in medio camini ignis ardentis. Daniel 3. n. 50. Ad quid tam operosa machina signi arce ad salutem Sylvæ in Apocalypsim. Tom. I.

Noèmit Vqluit Deus, mundum reformare à sua antiqua malitia, ac perditione, quæ inceperat in Adamo per lignum veritum, in qua uniusquisque corruperat viam suam: sicut ergo malum, ac perditio generis humani cum innumeris periculis ingressa sunt in mundum per lignum: ita & voluit, ut in reformatione, per aliud lignum salus & vita, cum munimine ab omni periculo, ac malo, ingrederetur figurà, ac signo Crucis nobis ut vita, salus, ac victoria de omni adversitate D. Basilius Seleuc. orat. 5. *O arca,* ait, *paradiso firmior! illic lignum fuit mortis instrumentum, hic lignum fuit salutis gubernaculum, O Noè hominum progenitor, Adamo anteferende! o qui tuior divina bonitatis fidei iussor illuxisti! O qui grassantem per genus humanum execrationem stetit! Vide supra cap. 2. quæst. 21. n. 262. 263. & nostros quinque Tomos in Evangelia. Verbo Crux, ubi multa.*

Cum signo Crucis supra tur omnia pericula

D. Basl. 81.

QUÆSTIO X.

Quare ponitur determinatus numerus signatorum ex filiis Israël, centum quadraginta quatuor millia.

EX qualibet Tribu filiorum Israël dicuntur signati duodecim millia, & duodecim millia multiplicata, constituunt numerum centum quadraginta quatuor millia: tamen v. 9 introducit multitudo magna ex omnibus gentibus, populis & linguis, quam dinumerare nemo poterat, cum palmis, ac stolis albis: & quamvis hæc secunda multitudo supponatur signata: non tamen dicitur expressè: & ratio est, quia in prima multitudine filiorum Israël denotantur electi vocati in via in sortem Dei: & hi dicuntur propriè signati ad illam sortem: At secunda multitudo introducit jam in ipsa beatitudine, ac in possessione illius sortis Dei: & idè non dicuntur propriè signati, ut latius explicabo infra.

82.

Quæstio tamen principaliter inquit, quid denotetur in hoc numero: *Centum quadraginta quatuor millia signati ex omni Tribu filiorum Israël.* Primò, Aureolus, & alii existimant, in hoc numero denotari, multos fore convertendos tempore Constantini Imperatoris, tam ex Judæis, quam ex gentibus. In qua etiam sententia est Lyranus, qui per Israël accipit Lyran: quolibet fideles, tam ex gentibus, quam ex Judæis Hi enim dicuntur Israël secundum spiritum.

83.

Secundò, Primasius, D. Ambrosius, Haymo, Ansbertus, D. Anselmus, Beda, Richardus, & alii tenent in hoc numero significari omnes electos: Hi enim dicuntur filii Israël, ac duodecim Patriarcharum: filii, inquam, vel naturales, ut sunt Judæi, vel spirituales per fidei imitationem, ut gentiles.

84. Primas. D. Ambros. Haymo. Ansbertus. D. Anselm. Beda.

Ad hanc etiam sententiam pertinet Alcazar, qui existimat, hic sermonem esse in universum de omnibus electis, non pro quolibet tempore futuro, sed pro illo primo sæculo Christianismi.

84. Alcazar.

